

2022/2008(INI)

28.2.2022

RAPORTI PROJEKT

Euroopa uue ajakohastatud tööstusstrateegia rakendamise ja kulutuste poliitikaga kooskõllaviimise kohta
(2022/2008(INI))

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon

Raportöör: Tom Berendsen

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI.....	9
LISA: RAPORTÖÖRILE TEAVET ANDNUD ÜKSUSTE JA ISIKUTE LOETELU	11

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

Euroopa uue ajakohastatud tööstusstrateegia rakendamise ja kulutuste poliitikaga kooskõllaviimise kohta (2022/2008(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikleid 9, 151, 152 ja artikli 153 lõikeid 1 ja 2, samuti artiklit 173, milles käsitletakse ELi tööstuspoliitikat ja osutatakse muu hulgas liidu tööstuse konkurentsivõimele,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eelkõige Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõiget 3 ja protokoll nr 2 subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta,
- võttes arvesse komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatist „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019)0640),
- võttes arvesse komisjoni 19. veebruari 2020. aasta teatist „Euroopa digituleviku kujundamine“ (COM(2020)0067),
- võttes arvesse komisjoni 10. märtsi 2020. aasta teatist „Euroopa uus tööstusstrateegia“ (COM(2020)0102),
- võttes arvesse komisjoni 10. märtsi 2020. aasta teatist „VKEde strateegia kestliku ja digitaalse Euroopa kujundamiseks“ (COM(2020)0103),
- võttes arvesse komisjoni 11. märtsi 2020. aasta teatist „Uus ringmajanduse tegevuskava puhtama ja konkurentsivõimelisema Euroopa nimel“ (COM(2020)0098),
- võttes arvesse komisjoni 8. juuli 2020. aasta teatist „Kliimaneutraalse Euroopa vesinikustrateegia“ (COM(2020)0301),
- võttes arvesse komisjoni 5. mai 2021. aasta teatist „2020. aasta uue tööstusstrateegia ajakohastamine: ehitame üles tugevama ühtse turu, et Euroopa saaks taastuda“ (COM(2021)0350),
- võttes arvesse komisjoni 14. juuli 2021. aasta teatist „„Eesmärk 55“: ELi 2030. aasta kliimaeesmärgi saavutamine teel kliimaneutraalsuseni“ (COM(2021)0550),
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 19. jaanuari 2022. aasta arvamust „Tööstusökosüsteemid, strateegiline autonoomia ja heaolu“,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 2. detsembri 2021. aasta arvamust „2020. aasta uue tööstusstrateegia ajakohastamine: ehitame üles tugevama ühtse turu, et Euroopa saaks taastuda“¹,

¹ ELT C 97, 28.2.2022, lk 43.

- võttes arvesse komisjoni talituste 5. mai 2021. aasta töödokumenti „2021. aasta ühtse turu aruanne“ (SWD(2021)0351),
- võttes arvesse komisjoni talituste 5. mai 2021. aasta töödokumenti „Strategic dependencies and capacities“ (Strateegiline sõltuvus ja suutlikkus) (SWD(2021)0352),
- võttes arvesse komisjoni talituste 5. mai 2021. aasta töödokumenti „Towards competitive and clean European steel“ (Konkurentsivõimelise ja puhta Euroopa terase poole) (SWD(2021)0353),
- võttes arvesse 2019. aasta komisjoni energiamahukate tööstusharude kõrgetasemelise rühma aruannet „Masterplan for a Competitive Transformation of EU Energy-Intensive Industries – Enabling a Climate-neutral, Circular Economy by 2050“ (ELi energiamahukate tööstusharude konkurentsivõimelise transformatsiooni üldkava – kliimaneutraalse ringmajanduse võimaldamine aastaks 2050),
- võttes arvesse Rahvusvahelise Energiaagentuuri 2021. aasta eriaruannet „Net Zero by 2050: A Roadmap for the Global Energy Sector“ (CO₂-neutraalsus aastaks 2050: ülemaailmse energiasektori tegevuskava),
- võttes arvesse nõukogu 21. novembri 2018. aasta järeldusi tulevase ELi tööstuspoliitika strateegia kohta,
- võttes arvesse nõukogu 27. mai 2019. aasta järeldusi „ELi tööstuspoliitika strateegia: visioon aastaks 2030“,
- võttes arvesse nõukogu 16. novembri 2020. aasta järeldusi „Dünaamilisemale, vastupanu- ja konkurentsivõimelisemale Euroopa tööstusele üleminekut edendav taastamine“,
- võttes arvesse nõukogu 17. detsembri 2020. aasta järeldusi „Teeme majanduse taastamise ringluspõhiseks ja keskkonnahoidlikuks“,
- võttes arvesse oma 15. jaanuari 2020. aasta resolutsiooni Euroopa roheline kokkuleppe kohta²,
- võttes arvesse oma 17. aprilli 2020. aasta resolutsiooni ELi kooskõlastatud meetmete kohta COVID-19 pandeemia ja selle tagajärgedega võitlemiseks³,
- võttes arvesse oma 25. novembri 2020. aasta resolutsiooni Euroopa uue tööstusstrateegia kohta⁴,
- võttes arvesse oma 16. detsembri 2020. aasta resolutsiooni uue Euroopa VKEde strateegia kohta⁵,
- võttes arvesse oma 10. veebruari 2021. aasta resolutsiooni uue ringmajanduse

² ELT C 270, 7.7.2021, lk 2.

³ ELT C 316, 6.8.2021, lk 2.

⁴ ELT C 425, 20.10.2021, lk 43.

⁵ ELT C 445, 29.10.2021, lk 2.

- tegevuskava kohta⁶,
- võttes arvesse oma 19. mai 2021. aasta resolutsiooni Euroopa vesinikustrateegia kohta⁷,
 - võttes arvesse oma 19. mai 2021. aasta resolutsiooni Euroopa energiasüsteemi integreerimise strateegia kohta⁸,
 - võttes arvesse oma 24. novembri 2021. aasta resolutsiooni Euroopa kriitilise tähtsusega toorainete strateegia kohta⁹,
 - võttes arvesse 12. detsembril 2015. aastal ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärgul Pariisis vastu võetud kokkulepet (Pariisi kokkulepe),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
 - võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni, siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni, transpordi- ja turismikomisjoni ning regionaalarengukomisjoni arvamusi,
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni aruannet (A9-0000/2022),
- A. arvestades, et on ülioluline võimaldada tööstusel rakendada energiasüsteemi ümberkujundamist ja digiüleminekut, säilitades töökohti, konkurentsivõimet ja puhaste toodete arendamis- ja tootmisvõimet;
- B. arvestades, et muutuv geopoliitilises maailmas on elutähtis ELi sõltuvust kriitilise tähtsusega materjalidest, toodetest ja tehnoloogiatest vähendada;
- C. arvestades, et ELis asuvad maailma juhtivad uurimisinstituudid, äriühingud ja kvalifikatsiooniga inimesed ja et ELil on tööstusinnovatsiooni valdkonnas potentsiaal olla maailmas esikohal;
1. tunneb heameelt tööstusstrateegia ajakohastamise üle; rõhutab, et selleks, et roheline kokkulepe oleks tõeline kasvustrateegia, vähendaks ELi sõltuvust ja säilitaks üleminekuajal Euroopa tööstusele võrdsed võimalused, peab sellega kaasnema edasipüüdlik tööstuspoliitika;
 2. rõhutab, et EL ei saa sõltuda kolmandatest riikidest toodete ja tehnoloogiate asjus, mis on meie majandusele ja tulevikuühiskonnale olulised; rõhutab, et EL peab tagasi saama tugeva positsiooni üliolulistest ülemaailmsetes väärtusahelates ja kindlustama kriitilise tähtsusega materjalide varustamise kriisi ajal;
 3. kutsub komisjoni üles esitama nii ruttu kui võimalik selgeid ülemineku suundasid tööstusökosüsteemi jaoks, sealhulgas tehes kindlaks vajadused taristu, tehnoloogiate ja oskuste asjus edukaks üleminekuks; kutsub komisjoni üles tagama järjekindlus ja

⁶ ELT C 465, 17.11.2021, lk 11.

⁷ ELT C 15, 12.1.2022, lk 56.

⁸ ELT C 15, 12.1.2022, lk 45.

⁹ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0468.

kooskõlastamine kõikide algatuste, eesmärkide, rahastamise ja regulatiivsete instrumentide vahel, mis toetavad tööstust üleminekute ajal; nõuab tööstusökosüsteemide konkurentsivõime ja vastupidavuse ning ülemineku suundadel tehtud edusammude kohta iga-aastast seiret ja aruannet, et saaks instrumente vajaduse korral kiiresti kohandada;

4. märgib, et EL ületab teisi majandusjõude teadus- ja arendustegevuse kuludes protsendina SKPst; kordab teadus- ja arendustegevuses tehtud investeeringute edasipüüdliku taseme olulisust; peab kahetsusväärseks, et enamikus liikmesriikides pole siiani saavutatud eesmärki investeerida 3 % SKPst teadus- ja arendustegevusse;
5. kutsub komisjoni üles täitma investeerimislüngad ülemaailmsete konkurentidega peamiste progressi võimaldavate tehnoloogiate osas; väljendab seoses sellega heameelt komisjoni ettepaneku üle Euroopa kiipide õigusakti¹⁰ ja tööstusandmete ning serva- ja pilvetehnoloogia liidu asutamise kohta; kutsub komisjoni üles laiendama neid algatusi peamistele progressi võimaldavatele tehnoloogiatele, nagu fotoonika ja kvanttehnoloogia;
6. rõhutab vajadust tugevdada algatust „Made in Europe“ ja kiirendada neljanda tööstuspöörde tehnoloogiate vastuvõtmist, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) kaudu; kutsub komisjoni üles tugevalt integreerima „Made in EU“ partnerlus programmi „Euroopa horisont“;
7. tunneb heameelt komisjoni teadaande üle riigihanke juhendi väljaandmise kohta; rõhutab, et riigihange on riikliku ja majandusliku julgeoleku ning puhaste toodete kasutuselevõtu ja nõudluse toetamise jaoks oluline instrument; palub seoses sellega komisjonil vajaduse korral uuesti läbi vaadata riigihange ja konkurentsieeskirjad;
8. rõhutab tähtsust lisada haridus, täiendusõpe ja ümberõpe ülemineku suundadesse; kutsub komisjoni üles arendama strateegia kutsehariduse ja ärihariduse partnerlustele piirkondlikes tööstusklastrites, et tugevdada oskusi ja täiustada VKEd turustamisvalmis uuenduste kasutuselevõttu;
9. rõhutab, et VKEdel ja idufirmadel on keskne roll ELi digiüleminekus ja et nad on üliolulised innovatsiooniallikad; rõhutab vajadust parandada nende juurdepääsu rahastamisele;
10. rõhutab regulatiivse stabiilsuse ja etteennustatavuse vajadust; kutsub komisjoni üles lisama tegevuskavad ülemineku suundadesse, et vähendada Euroopa ettevõtjate, eriti VKEd, halduskoormust vähemalt 30 % võrra; rõhutab põhimõtet „üks sisse, üks välja“;
11. rõhutab tööstuspoliitika piirkondlikku mõõdet ja piirkondlikku targa spetsialiseerumise strateegia rolli; kutsub komisjoni üles lisama instrumente, mis suurendavad „Made in EU“ kasutamist piirkondlikul tasandil;
12. kutsub komisjoni üles ergutama taskukohase ja küllusliku taastuv- ja vähese CO₂ heitega energia tootmist; kutsub komisjoni üles suurendama vajaliku elektri, energia, vesiniku, CO₂ ning kütte/jahutuse taristu planeerimise ja rahastamise

¹⁰ COM(2022)0046.

kooskõlastamist;

13. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles oluliselt lühendama lubade väljastamisaega ja looma kiired loamenetlused taristule, mis toetab tööstust energiasüsteemi ümberkujundamises;
14. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles kiirendama instrumentide rakendamist, sealhulgas üleeuroopalist huvi pakkuvad tähtsad projektid ja tööstusliidud, mis arendavad innovatiivseid murrangulisi tehnoloogiaid, mida on vaja energiasüsteemi ümberkujundamiseks, nagu puhas teras, keskkonnahoidlik lennundus, sünteetiline kütus, puhtad väetised, keskkonnahoidlik krakkimine ja väikesed moodulreaktorid;
15. väljendab heameelt komisjoni analüüsi üle strateegilise sõltuvuse ja suutlikkuse kohta; kutsub komisjoni üles lõpule viima analüüsid ja tehnoloogia tegevuskavad nii ruttu kui võimalik ja pakkuma välja tegevusi, et vähendada sõltuvust kindlaks tehtud kriitilise tähtsusega materjalidest ja nende varustamisest; rõhutab edasistel vastastikuse sõltuvuse analüüsidel põhineva strateegia vajadust, et tugevdada ELi suutlikkust kriitilise tähtsusega väärtusahelates;
16. kutsub komisjoni üles laiendama elutähtsa tehnoloogia vaatluskeskuse kohaldamisala, et see sisaldaks pidevat jälgimist, hindamist ja raporteerimist ELi tegevusalade vastupanuvõime näitajate kohta, nagu võtmetehnoloogiate vastastikune sõltuvus, strateegiline sõltuvus ja välisriigi subsiidiumid strateegilistes sektorites;
17. on väga mures ebaausa konkurentsi ning kolmandate riikide rahastatud äriühingute investeringute ja ülevõtmiste pärast ühtsel turul, eriti strateegilistes sektorites; kutsub komisjoni üles analüüsima ja vältima sellist sekkumist;
18. kutsub komisjoni üles laiendama välismaise otseinvesteeringu raamistikku, et tegeleda välisriigi subsiidiumite mõjuga Euroopa majanduslikule julgeolekule ja ELi äriühingute tehnoloogiasiretele kolmandatesse riikidesse strateegilistes sektorites;
19. on mures kasvava sõltuvuse pärast kolmandate riikide julgeolekuvarustuse tootjatest elutähtsates ja tundlikes ühiskonna osades, nagu (piiri-) julgeolek; rõhutab vajadust eraldada julgeolekutehnoloogia ja -varustus kui strateegiline sektor; nõuab tegevuskava, et tugevdada ELi tööstust, sealhulgas kohandatud riigihanke-eeskirjade kaudu;
20. rõhutab Euroopa Kontrollikoja aruande järeldusi viivituste kohta 5G-võrkude rakendamises ja riskide kohta, mis on seotud kolmandate riikide müüjatega¹¹; palub komisjonil ergutada kooskõlastatud 5G kasutuselevõttu ELis ning vähendada sõltuvuse ja häire riske 5Gs ja järgmise põlvkonna kommunikatsioonitehnoloogias;
21. tunneb heameelt Euroopa andmeruumide algatuse üle; rõhutab andmeruumide rolli nutitootmises; on seisukohal, et kolmandate riikide ettevõtete osalus ELi andmeruumi algatustes piirab eesmärki tugevdada ELi digitaalset suveräänsust;
22. kutsub komisjoni üles võtma meetmeid, et vältida ELi teavitatud asutuste, kelle ELi riik

¹¹ Euroopa Kontrollikoda, „Eriaruanne 03/2022: 5G-võrkude kasutuselevõtt ELis hilineb ja turvaprobleemid on endiselt lahendamata“, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luksemburg, 2022.

on määranud hindama teatavate toodete vastavust enne turule laskmist, kuulumist ELi-välistele asutustele;

23. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

Euroopa tööstused on meie tänaste ja homsete ühiskondade heaoluks üliolulised. Lisaks 35 miljonile töökohale loovad ja toodavad Euroopa tööstused uuendusi, kestlikke materjale ning tooteid, mida vajame tulevase majanduse ja ühiskonna jaoks.

Kliimamuutustega tegelemiseks vajame kiiret energiasüsteemi ümberkujundamist, kiirendatud teadus- ja arendustegevust uutes tehnoloogiates ja protsessides ning vajalike lahenduste kiiret vastuvõtmist ja rakendamist. Raportöör on seisukohal, et konkurentsivõimeline ja uuenduslik Euroopa tööstuspoliitika on ELi edasipüüdlike kliimaeesmärkide saavutamiseks vajalik.

EL peab täitma oma lubadust, et roheline kokkulepe on kasvustrateegia, mis soodustab nii rohe- kui ka digiüleminekut. Keskne aspekt on tööstuse ja liikmesriikide vahelise koostööraamistiku loomine, mis võimaldab maailma juhtivaid Euroopa innovatsioone arendada, kasutusele võtta ja eksportida. Selle tulemuseks pole ainult tõhus heitkoguste vähendamine, vaid ka tehnoloogiate, kaupade ja teenuste, mida meie ühiskond ja ülejäänud maailma vajab, üheaegne arendamine. See loob tõelise Euroopa kasvustrateegia.

ELi tööstuse ümberkujundamise kavades esineb mitu probleemi. Selge on see, et ülemineku jooksul peavad EL ja selle liikmesriigid võtma kohustuse tööstust vajaduse korral hõlbustada, kooskõlastada ja kaitsta. Muutusteni jõudmiseks on vaja paika panna kohandatud lahendused ja instrumendid, mis sobivad erinevate Euroopa Liidus olemasolevate tööstusökosüsteemidega.

Avaliku kohustusega seoses investeringutega puhta energia taristusse, strateegilise innovatsiooniprogrammi, halduskoormuse vähendamise ja riiklike vahendite kasutamisega eeldame ka saavate äriühingute vastastikkust pikaajalist kohustust investeerida oma piirkondadesse, inimestesse ja keskkonda, et kohalikel kogukondadel oleks sellest kasu.

Konkurentsivõimeline ja puhas

Euroopa Liidu tööstuse konkurentsivõime tugevdamine on kiiresti muutuv maailmas vajalik. ELis asuvad maailma juhtivad uurimisinstituudid, äriühingud ja kõrge kvalifikatsiooniga inimesed. Euroopa äriühingutel on suur potentsiaal töökohtade loomiseks, eksportimiseks ja jätkusuutlikuks kasvuks. Euroopa tugevusi ülemaailmsetes väärtusahelates peab säilitama ja täiustama maailmas, kus geopoliitiline olukord muutub.

Euroopa koostöö tööstuse, ülikoolide ja muude haridusasutuste, teadusuuringute ja innovatsiooni üksuste ning valitsuste vahel on ülioluline selleks, et luua vajalik taristu ja arendada vajalikke murrangulisi tehnoloogiaid, et toota igapäeva vajadusi, nagu puhas teras, puhtad kemikaalid, puhtad väetised, sünteetiline kütus, päikesepaneelid, turbiinid ja esmatähtsad ravimid. Me vajame iga ökosüsteemi jaoks üleminekusuundasid, mis moodustavad nende murranguliste tehnoloogiate arendamiseks ja kasutuselevõtuks ühise kava.

Omaette ja üüratu proovikivi on tagada, et suudame katta oma tegevusalade energiavajadusi tulevikus. Kindel on see, et Euroopas toodetud taastuvenergia ei suuda seda üksi teha.

Seepärast peame me tegutsema teiste riikidega energiadiplomaatia alal, et tagada näiteks sünteetilise kütuse varustamine.

Vastupanuvõimeline

Koroonakriis aitas meil mõista, et Euroopa Liit sõltub ülioluliste toodete ja ressursside puhul liiga palju teistest maailma piirkondadest. Liiga kaua seadis meie lähenemine kodumaisele tootmisele prioriteediks lühiajalised kulutused julgeoleku, jätkusuutlikkuse ja vastupanuvõime asemel. Me ei saa lasta meie majandusele ja tuleviku ühiskonnale vajalike toodete ja tehnoloogiate kättesaadavusel ja taskukohasusel sõltuda teistest maailma piirkondadest. Euroopa Liit peab tagasi saama tugeva positsiooni üliolulistes ülemaailmsetes väärtusahelates ja kindlustama kriitilise tähtsusega materjalide varustamise kriisi ajal.

Liiga kaua on EL eiranud asjaolu, et Hiina, Venemaa ja teised riigid järgivad teistsuguseid reegleid. Mõned riigid ei häbene kasutamast strateegilisi riiklikke investeeringuid koos kaitsega, et luua tööstuse tipptegijaid. ELis ei ole võimalik kõiki sektoreid riiklikult rahastada, seepärast on vaja kaitsetöövahendeid, et säilitada Euroopa tööstusele võrdsed võimalused meie enda turul, võidelda korda rikkuva välisriigi subsidiumite vastu, vältida välisriikide subsideeritud äriühingute ebaausat konkurentsi ja kaitsta üliolulisi Euroopa sektoreid ja tehnoloogiaid. Sellega peaksid kaasnema selged strateegilised sekkumised, et tugevdada ELi võimekust.

Konkurentsivõimeline, puhas ja vastupanuvõimeline tööstus on Euroopa Liidus järgmistele põlvkondadele ülioluline.

LISA: RAPORTÖÖRILE TEAVET ANDNUD ÜKSUSTE JA ISIKUTE LOETELU

Loetelu koostamine on vabatahtlik ning selle eest vastutab ainuisikuliselt raportöör. Raportöör sai raporti projekti koostamisel teavet järgmistelt üksustelt või isikutelt:

Üksus ja/või isik
Alstom
ASD
ASML
BASF
Cecimo
Damen Shipyards
E3G
ECRF
EFPIA
ERT
Eurometaux
FME
France Industrie
HydrogenEurope
Industriall
Katapult
NXP
SeaEuropa
SEMI Europe
Signify
SolarPower Europe
Tata Steel
TenneT
TNO
UNIFE
VNO-NCW